

76
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 20/к.р. 9/93г.

Дата 26.10.1993г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
С О Ф И Я

Г-н Д-р. Димитров
26.10.93г.

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ ГРУПА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ ОТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ -
гр. МОНТАНА ВЪВ ВРЪЗКА С К.Д. № 9/1993 Г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Изразяваме своя протест и несъгласие с начина на изготвяне и със съдържанието на изпратеното Ви от председателя на Общинския съвет - Монтана становище във връзка с Конституционно дело № 9/1993 г. Без да ни е информирала, на своя отговорност, г-ца Калчева - председател на Общинския съвет, е изготвила лично становище без да внесе въпроса на сесия. Научавайки за това ние сме длъжни да заявим следното:

Настояваме изпратеният Ви документ да не бъде приет като становище на Общинския съвет.

Според нас начинът на действие е недемократичен и неконституционен.

Въпросът за промяна името на града ни бе обсъждан на две заседания на Общинския съвет. Както е видно от решение № 39 становището на общинските съветници бе той да бъде решен чрез референдум. На следващото заседание неправомерно той беше поставен за преразглеждане и прегласуване. Отмяната на това решение

- 2 -

предизвика сериозни възражения сред съгражданите ни, които бяха възмутени от недемократичния начин, чрез който им бе наложено ново име. Несъгласните с това решение се стремят по демократичен път да отстояват своята позиция.

Ето защо ние подкрепяме искането на групата народни представители от 36^{-ТО} Народно събрание за установяване противоконституционността на Указ № 10 от 18 януари 1993 г. на Президента на Република България.

Надяваме се, че Конституционният съд ще обсъди задълбочено всички аргументи и ще удовлетвори това искане, което естествено ще бъде последвано от решаване на въпроса чрез допитване до гражданите.

23.IV.1993 г.

С УВАЖЕНИЕ:

гр. Монтана

1. Иванка Гърванова
2. Валери Саваджиев
3. Петър Камецов
4. Тимотея Гойчев
5. Иван Жижиков
6. Райма Ганова
7. Любен Анашиев
8. Камелия Симеонова
9. Дарина Маринова
10. Любомир Ангелов
11. Захарий Ив. Ивошев
12. Милана Спасова
13. Токиса Токисова
14. Светлин Глушков
15. Веселин Иван Петров
16. Маз Стоянов
17. Любомир Димитров
18. Росица Александрова

МОТИВИ ЗА ИСКАНЕ ОТМЯНАТА НА ПРЕЗИДЕНТСКИЯ УКАЗ,
С КОЙТО ИМЕТО МИХАЙЛОВГРАД БЕ ПОДМЕНЕНО С "МОНТАНА"

Смятаме, че начинът, по който бе преименуван нашият град е недемократичен, тъй като не е взето мнението на населението от града и общината, пък и с издаването на указа бяха нарушени редица конституционни разпоредби.

Новото име, предложено от градските власти и утвърдено от президента, не е българско, не е носено от нашето селище и няма нищо общо с българската история.

Във връзка с това трябва да се знае, че:

1. Името МОНТАНА няма български характер, то произлиза от латински корен - монс, монтис "планина", от който - обърнете внимание - не е образувана нито една дума в български език /при толкова много чужди заемки у нас/.

2. Името МОНТАНА не е сътворено и поставено от местното българско население /дори не и от тракийските обитатели на тези земи/, а от чужденци нашественици и покорители, завзели нашия край с огън и меч и прогонени по същия начин няколко века по-късно.

3. Историята твърди, че между римската Монтана и славянската Кутловица не е имало никаква приемственост, че ги делят няколко века.

4. Името МОНТАНА като евентуално название на тукашно селище не е мотивирано. И от самите римляни някога то е било поставено съвсем случайно: от военната кохорта /"монтанорум"/, комплектована от планинци из областта на Алпите, то било пренесено върху укрепения лагер /"кастра монтана"/, по-късно и върху крайлагерното селище /"цивитас монтанензиум"/. А самото местоположение на селището - и римското, и славянското - няма нищо общо с "планина" и "планински".

5. Името МОНТАНА звучи странно и непонятно и нищо не говори на населението на града, общината, региона, областта. Даже в латински език това име не е употребявано така, самостоятелно, а в съчетание с "кастра", "цивитас", "регио", и представлява множествена форма на прилагателното "монтанус", а не единствена, в женски род, както мнозина смятат.

6. Името МОНТАНА не отговаря на историческата реалност, на етнокултурния характер на нашето селище. то не е име на славянски град от древността, което ние бихме могли да възродим, а име на град, съществувал на това място векове преди да възникне нашето селище. Ако славяните бяха заварили този град /дори и останки от него и от населението му/, те може би са щели да възприемат това име и с течение на времето да са го видоизменили и преосмислили, по законите на славянския език, както това е станало например с Бонония - Бдин - Видин, с Рациария - Арчар, с Алмус - Лом, с Цебрус - Цибър, с Пулпудева - Пълдин - Пловдив и т.н. А в нашия случай не само че не е станало такова нещо, а е даже избрано едно име /Кутловица/, където е право противоположно на римското - означаващо не "планина, планински", а - "вдлъбнатина, кутловина".

7. Допреди стотина години името Монтана не е било известно дори на науката, а днешните му поклонници /шепа хора/ преди три десетилетия не бяха и чували за него. В световната практика няма случай, когато на съвременен град да е дадено име, изровено от пепелта на древността. Нима е могло, когато Варна преди години се отказа от името на Сталин, на негово място да си избере древното Одесос? Нима Русе някога би станало Сексагинта Приста, Разград - Абритус, Кюстендил - Пауталия, Ловеч - Мелта, Стара Загора - Бероя?...

8. Производните, образувани от името Монтана /като "монтанец", "монтанка", "монтански" и др. под./ се оказаха съвсем чужди на нашата реч. Гражданите /от града, пък и от други селища и други краища/ си правят подигравки, наричайки се "монтаняци", "монтаняри", "монтафонки", "монтанеск" /което в днешния румънски език означава "влашки"/...

9. Името МОНТАНА не се възприема добре не само от населението на града и общината, но и от всички хора в региона и областта, които с обида вече слушат по радиото и телевизията небългарското съчетание "община Монтана", "регион Монтана", "област Монтана"... Та чули ли сте някога в Българско да се казва "област Пловдив", "регион Ямбол" или нещо подобно?!... Така президентският указ удари по българската чест и достойнство не само на михайловградчани, но и на врачани и видинчани, на берковчани и ломчани, на белимелчани, чипровчани, бойчиновчани и т.н.

Предлагаме единствения изход от създалото се положение:
**ОТМЯНА НА ПРЕЗИДЕНТСКИЯ УКАЗ И НАСРОЧВАНЕ НА ДОПИТВАНЕ
 ДО НАСЕЛЕНИЕТО,** като в бюлетината не фигурират нинакви
 чуждици от рода на Монтана, а както е логично, само две имена -
 днешното Михайловград и изконното, изначалното Кутловица, от
 които населението да си избере едно.

Не бъде ли сторено това сега, ще остане една зееща и не-
 засъхваща рана, която по-късно трябва да се лекува по-трудно и
 по-болезнено. Нека не се забравя, че нашите хора са корави бъл-
 гари: кутловчани някога цели 17 години не са възприемали натрапе-
 ното им име Фердинанд и от 1891 г. чак до 1908 г. са си казвали
 на селището Кутловица.

КЪМ ВЪПРОСА ЗА ИМЕТО НА ГРАДА ТРЯБВА ДА СЕ ПОДХОЖДА
 НЕ ПОЛИТИЧЕСКИ, А ПАТРИОТИЧНО, НЕ С ПАРТИЙНИ, А С НАЦИОНАЛНИ
 ЧУВСТВА...

13.04.1993 г.

Никола НАМЕРАНСКИ,
 специалист по топонимия,
 автор на книга за селищните
 имена...